



odbor všeobecné správy  
náměstí Hrdinů 1634/3  
Praha 4  
140 21

Č. j. MV- 65636-9/VS-2014

Praha 1.srpna 2014  
Počet listů: 3  
Přílohy: 0

***Rozeslat dle rozdělovníku***

**INFORMACE č. 13/2014**

- 1. Změna pohlaví - zaniklé manželství, zaniklé partnerství**
- 2. Prohlášení za mrtvého**

**Ad 1.**

**Změna pohlaví - zaniklé manželství, zaniklé partnerství**

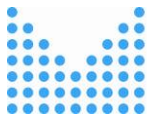
Změna pohlaví člověka nastává chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů. Má se za to, že dnem změny pohlaví je den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.

Změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ani na jeho osobní a majetkové poměry; manželství nebo registrované partnerství však zaniká.<sup>1</sup>

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, je *lex specialis* k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále je „NOZ“). Podle zákona o specifických zdravotních službách poskytovatel zdravotních služeb ke změně pohlaví ženatých nebo vdaných transsexuálních osob nepřistoupí, dokud jejich manželství není rozvedeno a poměr k případným dětem uspořádán. NOZ pak v ustanovení § 29 reflektuje situace, kdy změna pohlaví určité osoby nebude provedena v České republice, ale v zahraničí, kde mohlo dojít je změně pohlaví ženatého (vdaného). Podle vyvratitelné právní domněnky v ustanovení § 29 odst. 1 NOZ se za den změny pohlaví považuje den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.

---

<sup>1</sup> § 29 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.



Dodatečný záznam o změně pohlaví se do knihy narození provede na základě potvrzení vydaného poskytovatelem zdravotních služeb, který je povinen toto potvrzení doručit matričnímu úřadu do 3 pracovních dnů ode dne provedení změny pohlaví. Dnem změny pohlaví je den uvedený v tomto potvrzení. Vzor potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o zahájení a ukončení léčby pro změnu pohlaví stanovilo Ministerstvo vnitra prováděcím právním předpisem.<sup>2</sup>

K zániku manželství nebo registrovaného partnerství v případě změny pohlaví osoby, která je v platném manželství nebo registrovaném partnerství, tedy dojde *ex lege* v ten den, který je vyznačen poskytovatelem zdravotních služeb v potvrzení jako den změny pohlaví a tento den by měl být promítnut i do knihy manželství, resp. knihy registrovaného partnerství.

Osobám, kterým byla provedena změna pohlaví, bude zapsán do matriční knihy manželství či registrovaného partnerství a následně do agendového informačního systému evidence obyvatel (AISEO) rodinný stav „zaniklé manželství“ či „zaniklé partnerství“. Stejný rodinný stav bude zapsán i manželce/manželovi či partnerce/partnerovi z takto zaniklého svazku.

## **Ad 2.**

### **Prohlášení za mrtvého**

Na člověka, který byl prohlášen za mrtvého, se hledí, jako by zemřel. Prohlášením manžela za mrtvého zaniká manželství dnem, který se pokládá za den jeho smrti; totéž platí o registrovaném partnerství.<sup>3</sup>

K zániku manželství či registrovaného partnerství tedy dojde v den, který soud určí v rozsudku o prohlášení za mrtvého jako den smrti člověka, popřípadě den, který nezvěstný zřejmě nepřežil<sup>4</sup>.

Byl-li člověk prohlášen za mrtvého, nevylučuje to důkaz, že zemřel dříve nebo později, anebo že je ještě naživu. Zjistí-li se, že je naživu, k prohlášení za mrtvého se nepřihlíží; manželství nebo registrované partnerství se však neobnovuje.<sup>5</sup>

V případě, že bude zjištěno, že člověk prohlášený za mrtvého, je naživu, matriční úřad provede opravu matričního zápisu a následně v AISEO tak, že rodinný

<sup>2</sup> § 17a zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 5 a 6 vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>3</sup> § 71 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

<sup>4</sup> § 56 odst. 2 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

<sup>5</sup> § 76 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.



stav u pozůstalého manželky/la z „vdovy/vdovce“, nebo ze „zaniklého partnerství smrtí“ na „zaniklé manželství“ nebo „zaniklé partnerství“; stejná změna rodinného stavu nastane u „prohlášené osoby za mrtvou“.

Výjimkou pak bude stav, kdy pozůstala osoba uzavřela nové manželství, nebo vstoupila do registrovaného partnerství. V takovém případě nebude její rodinný stav v matriční knize ani v AISEO upravován.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

Na závěr upozorňujeme, že informace č. j.: MV-79259/VS-2014 ze dne 4. července 2014 ve věci novely zákona o matrikách a oznámení rozvedeného manžela, že přijímá opět své dřívější příjmení, se označuje jako Informace č. 8/2014.

**JUDr. Václav Henych**

ředitel odboru  
podepsáno elektronicky

Vyřizuje: JUDr. Jana Hálová  
tel. č.: 974 817 427  
e-mail: jana.halova@mvcv.cz

**Rozdělovník:**

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy